

A párttisztogatás elvi szempontjai

Komócsin Zoltán elvtárs, az MKP nagyszegedi végrehajtóbizottságának tagja, aki jelenleg a gyengélkedő dr. Zöld Sándor elvtársat helyettesíti a párttitkári teendők ellátásában, a Szegedi Népszavában vezércikket írt a Szociáldemokrata Párt szegedi szervezetében folyó tisztogatásról. A kizárások elvi szempontjait világítja meg ebben a cikkében és cáfolja az MKP szerepéről terjesztett valótlan híreszteléseket. Ezek a kérdések fokozottan érdeklik a mi olvasótáborunkat is és ezért a cikk fontosabb részeit leközöljük.

Az eddig megjelent kizárási határozatokból valóban nem láthatták a beavatlatlanok, hogy milyen szempontok szerint és kik végzik a kizárásokat. Ha valaki alaposabban áttanulmányozza a kizártak névsorát, könnyen rájöhet a sokszor hangoztatott igazságra, hogy a kizárási határozatok a legszigorúbb és legtisztább elvi szempontok alapján jönnek létre. Tárgyilagossággal, különösen személyes rosszulvalattal nem vádolhatják a kizárást végző szociáldemokrata intézőbizottságot. Nem egészen érdektelen egy pár érveléssel foglalkozni, amit egyesek a kizárást védelmében felhozhatnak.

Elég általános kérdés az, hogyan zárhattak ki komoly szocialista multtal rendelkező személyt.

A munkásmozgalmi mult elsősorban nem érdem, hanem kötelezettség. Aki éveket, vagy évtizedeket töltött el a szocialista mozgalomban, azzal szemben a követelmények nagyobbak. Tevékenységüket még szigorúbb kritika alá kell venniük, mint azok működését, akik csak a felszabadulás óta politizálnak aktívan. A régi mozgalmi emberek munkássága, eltérése a baloldali forradalmi vonaltól, passzívítása a jobboldali tevékenységével szemben sokkal súlyosabb vétség, mintha azok követik el, akik nem rendelkeznek nagy mozgalmi tapasztalatokkal.

Kedvenc témája a kizárást bírálóknak az úgynevezett "jó emberek" és "félrevezettek" érdekében szót emelni. Egyik-másik ilyen jó emberről és félrevezetetről máris kitűnt, hogy egy másik — van olyan, amelyik két másik — demokratikus pártnak is tagja volt. Az ilyen embereket nemcsak politikai szempontból, de pusztán erkölcsi szempontból is el kell ítélnünk. A kizárástól különben sem mondjuk, hogy "rossz" emberek. Nem rosszak ők, hanem egy kicsit korruptak, törtető, karrieristák, gerinctelenek, szeny-

nyes multukat takargatók és demokráciaellenesek.

Érdekes, hogy az emberek egy része idejüket arra feccsérlik, hogy a Szociáldemokrata Pártból kizártak érdekében a fenti szövegek hangoztatásával mentőakciókat szerveznek. Lehet, hogy a "mentőket" jószándék vezérli, de ez nem felel meg, hogy munkájuk célja homályos és enyhén szólva gyanús.

Ezekkel a "mentőosztagokkal" szemben leszögezzük, hogy minden törekvésük hiábavaló. A kizárást a Szociáldemokrata Párt intézőbizottsága végzi. A határozataival szemben fellebbezésnek felsőbb fórumhoz helye nincs. Az intézőbizottságok felépítése, személyi összetétele és a tisztogatás teljes egészében a Szociáldemokrata Párt 36-ik kongresszusának elvi és gyakorlati útmutatása szerint történik.

Ha ározottan visszautasítunk minden olyan rágalmat, hogy a kizárást a Kommunista Párt "utasítására" történnek. Az csak magától értetődő, hogy a Kommunista Párt az egysülés szempontjából nagy jelentőségűnek tartja a Szociáldemokrata Pártban történő tisztogatást. Az ügy jelentőségéhez illő figyelemmel kíséri ezt a fontos politikai munkát. Anélkül, hogy a reakciós szotogással nekünk tulajdonított szerepünk volna, konkrét esetekben közöljük véleményünket testvérpártunk intézőbizottságával. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a döntés és határozathozatal kizárólagosan a Szociáldemokrata Párt intézőbizottságának az elvitathatatlan joga.

A kizárással kapcsolatban felmerült az a kérdés, mi lesz a kizártak további sorsa politikai és egzisztenciális szempontból? A leghelyesebb felelet, illetve legjobb megoldás minden egyes kizárt egyénenkénti elbírálása. Vannak olyanok, elsősorban vezetőállásban, akiknek át kell adni pozíciójukat. Akiiket viszont nem a legsúlyosabb politikai okok miatt zártak ki és szak tudásuk, munkájuk fontossága nélkülözhetetlené tesz, más elbírálás alá esnek. A későbbiek folyamán kérhetik felvételüket az egységes pártba mindazok, akik belátják tévedésüket, önkritikát gyakorolnak, munkájukkal, politikai és erkölcsi magatartásukkal méltóknak bizonyulnak az egységes párt tagságára.

Érdekes tünetként említjük, hogy a Kommunista Párt vezetőihez és tagjaihoz sokan azzal fordulnak, hogyha már

valakit kizártak a szociáldemokratáktól, tegyük meg azt a "szívességet" és pártfogoltjukat vélessük fel a Kommunista Pártba. Ilyenfajta naiv terveket még serkenti az a tervszerű, szotogó propaganda, hogy egyeseknek sikerült a kizárást elkerülniük. Átmenteni magukat a másik munkaspártba. A Kommunista Párt-hoz valóban érkeztek be felvételi kérelmek jobboldaliak és karrieristák részéről. Ezek természetesen nem nyerhetnek bebocsátást a kapukon. Még ennél is tovább megyünk, amikor kizárjuk a pártunkba régebben befurakodott és ezideig megbújt nem kívánatos elemeket. A jövőben a kizártak és felvételre jelentkezők, de fel nem vettek, név-

sorát rendszeresen közöljük a nyilvánossággal, hogy ebben a kérdésben is pontosan tájékozódjon mindenki.

Bizonyára sok sértődöttséggel és egyéni haraggal találkozunk még a tisztogatás során. Egyesek érzelmi megnyilvánulásánál sokkal fontosabb, hogy az egységes párt fegyelem, harci készség szempontjából még nagyobb erőt jelentsen, mint eddig a magyar demokrácia motorjának elismert Kommunista Párt. A tisztogatás és kizárástok utmutatásul szolgálhatnak a többi demokratikus pártoknak. Demokratikus közvéleményünk többsége bizonyosan velünk együtt vallja, hogy a tisztogatás csak javára válik minden szempontból a

magyar demokráciának. Nem a kizártak miatt kell sóhajtoznunk és könnyeket hullajtunk, hanem a tisztogatás nagy politikai és erkölcsi jelentőségét szem előtt tartva, mérlegeljük, hogy milyen eredmény ez. Csak hogy már itt tartunk! Eltűnik minden politikai akadály népi demokráciánk fejlődésének útjából!

Mi nem állunk meg féluton. Akadhatnak gyengék, érzélgők, siránkozók, megalkuvók. Tekintet nélkül ezekre, jó kommunista és szocialista munkával, összefogással feltétlenül elsőprünk minden akadályt az egysülés elől. Minden vonatkozásban megteremtjük a munkaspártok egysülésének feltételeit.

„Eddigi eredményeinket örökké tartó alkotásokká erősítjük...”

Urigyerek cipősinórját kötötte, sztrájkolt és munkásajtót terjesztett Nagygyörgy Mária, a Szegedi Kenderfonó munkásigazgatója

Három fiu és egy lány kért naponta kenyeret Nagygyörgy Mária szüleinek asztalánál. A proli szülők bizony csak gondnal, küszködéssel biztosították a mindennapi betevőt. Mária fejlett, jónövésű lány volt. Tanítónője inkább cselédnek használta. A piacra járt, mosott, takarított. Az osztályba járó "urigyerek" is észrevették, hogy Máriát, a proligyereket különleges bánásmódban részesíti tanítónője. "Nagygyörgy, gyere kösd meg a cipőmet" mondták a harmadikos elemistának. És Nagygyörgy akkor még készségesen megkötötte. Ennek ellenére jól tanult

Nagygyörgy. Különösen a negyedik osztályban, amikor új, emberséges tanítónő került az osztály élére. De a negyedik elemist ott kellett hagyni. Szülei kénytelenek voltak gyárba küldeni. Nagygyörgy Mária-nak nehéz volt megvalni az iskolától, de a proligyerek akkori sorsát nem kerülhette el.

A szülőket az iskolahatóság megbüntette és Mária visszakerült az ötödik osztályba. Ezután azonban véglegesen a gyárban maradt. A Szegedi Kenderfonógyárban a gyári lányok keserves életét élte. Napi kilenc és fél órát dolgozott. Az osztályvezetők több verést adtak mint utmutatást,

jótanácsot. A körülmények azonban egyre keményítették a gyereklányka öntudatát. 1929-ben kéthetes sztrájk volt az üzemben. Ekkor kapcsolódott tevékenyen a munkásmozgalomba. A sztrájkot a hatalom emberei letörték, a szervezett, az öntudatos munkásokat könyörtelenül üldözték. A bizalmiférfiakat kitéték a gyárból, így egyre kevesebben maradtak a szakszervezetben.

Nagygyörgy Mária azonban kitartott. Egyre kevesebben merészkedtek — kenyérféltésből — a mozgalmak gócéba: a Munkásotthonba, de Nagygyörgy mindig megtalálható volt ott. Pedig szörnyen tengődött. Hetente három napot dolgozott és hetente alig jött össze 7—8 pengő keresete. A munkanélküli napokon beérte félliter tejjel és prófunttal, amit katonáskodó öccse hozott.

Nagygyörgy Máriaék szivósságát lassan siker koronázta. Kiharcolták a nyolcórás munkaidőt. Eltilatták a verést, a fizikai bántalmazást a munkahelyeken. És a sikerek nem kis részben Mária érdemei.

A szakszervezetben kulturális munkával is foglalkozott. Tudta, hogy az eszme terjedése csak sajtón keresztül lehetséges. Máriát Szegeden a munkásajtó apostolának ismerték. 1931-ben már komoly politikai munkát fejtett ki. A Szociáldemokrata Pártban kezdte, amelynek legkeményebb napjaiban, 1941-ben végrehajtó bizottsági tagja is volt.

Nagygyörgy Mária a maga bőren tapasztalta az elmúlt idők minden súlyát. De megérte azt is, hogy változzanak az idők...

Most, hogy végiglapoztuk életének fekete és piros színtelökkel telt könyvét, Nagygyörgy Mária itt ül előttünk. — "Hogy őszinte legyek, van úgy, hogy magam sem hiszem mostani helyzetünket. Harcoltunk, szenvedtünk, négy évvel ezelőtt minden oly kilátástalan volt és ma..."

Halkan beszélt, feje mélyen lehajtott. De egyszerre ellágyult arcvonásai megkeményednek: "Meggzenvedtünk, megdolgoztunk és szenvedéseink gyümölcséből ma már mindenkinek jut. Tovább dolgozok, hogy az eredményeket örökkévaló alkotásokká erősítsük!"

Akik nem lehetnek az egységes munkaspárt tagjai

Két jobboldali szociáldemokrata archépe

Dr. Berkes Pál orvos, a Szociáldemokrata Párt szegedi végrehajtó bizottságának és az első, azóta leváltott intézőbizottság tagja volt. Személye, baloldali multja közismert a szegediek előtt. A marxizmus elméletét azonban nem tudta magáévá tenni, sőt igyekezett azt túlhaladottnak és érvénytelennek minősíteni. Ezzel természetesen nagymértékben zavarta a szociáldemokrata párttagok ideológiai kiképzését. Súlyos, bitó körülmény, hogy Berkes pártnap előadó volt és szemináriumokat is tartott, ezenkívül már 15 éve reprezentálja Szegeden a Szociáldemokrata Pártot. Márpedig, aki nem marxista, az leninista sem lehet, hiszen Lenin tanítása Marx elméletének továbbfejlesztése és gyakorlati végrehajtása. Joggal lehetett tehát attól tartani, hogy Berkesnek ez a zűrzavaros ideológiája az egységes munkaspártban is frakciózást idézne elő. Jellemző Berkesre, hogy a pártnapokon tartózkodott az elméleti kérdések tárgyalásától, viszont a szeminárium előadásokon a maga nézeteit nyíltan és burkolatlanul szembehelyezte a marxi tételekkel. Így a pedagógusok szeminárium előadásán ismertette a tőke fogalmát Marx elmélete szerint, de nyomban utána megkockáztatta azt a kijelentést, hogy a tőkére a szocialista társadalomban is szükség van, mert enélkül nem lehet termelni.

Mándoki András építőmunkás, a szegedi munkásmozgalom egyik legizgalmasabb áruója. Budapest 1944-ben leplezetlen örömmel fogadta a német csapatok bevonulását és az építőmunkások sztrájkjának mint sztrájk törő lépett fel. A felszabadulás után éppen ezért nem is merészkedett vissza Budapestre, hanem Szegeden maradt, hogy aknamunkáját tovább folytassa. Kommunistaellenes beállítottsága közismert volt az építőmunkások között. Mándoki volt az, aki a szegedi MEMOSZ-t a budapesti jobboldali megmozdulások mintájára szét akarta robbantani és új MEMOSZ-t akart felállítani a maga embereivel. Annaira exponálta magát a Kéthly—Szélig-féle irányzat mellett, hogy amikor a baloldali uralomra jutását látta a felsővárosi pártszervezetben, nem volt hajlandó semmiféle vezető tisztséget vállalni.

LEGJOBB ELEMISZER,

csemegeáru, cukorka, válogottbaromfi és kenyér legcsóbban

Fodornénál

Kárász-u. 8. Rosmann-ház. Minden jegyes árut kiszolgálunk!

MAFIRT
Széchenyi Filmszínház
Szeged Telefon: 490

Ma és a következő napokon
Új angol világfilm.

Hetedik fáttyol

Az utóbbi évek legművészebb filmje. Egy asszony három szerelme.

Főszereplők:
ANN TODD,
JAMES MASON.
Azonkívül: **HIRADO.**

Előadás: **félt 5, félt 7, félt 9.**
Pénztárnyitás délelőtt 11-től
12-ig, előadás előtt félórával.

A mozik má 1 ó 1
a nyári időszámítás miatt az előadásokat:
félt 5, félt 7 és félt 9-kor kezdik